

prima instanță: I.Vornicescu
instanța de apel: I.Pleşca, S.Arnăut, E.Clim

dosarul nr.2ra-1194/13

DECIZIE

12 iunie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Vera Macinskaia, Tamara Chișca-Doneva
Ion Vîlcov, Valentina Clevadi

examinînd recursul declarat de către societatea cu răspundere limitată „Arhibas”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Rogovei Radu împotriva societății cu răspundere limitată „Arhibas” și Cooperativa pentru construcții de locuințe nr. 223 privind rezilierea contractului, încasarea datoriei, penalității și dobînzii de întîrziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2012 prin care a fost respins apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Arhibas” și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 25 aprilie 2012,

c o n s t a t ă

La 25 noiembrie 2011 Rogovei Radu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Arhibas” și CCL nr. 223 privind rezilierea contractului, încasarea datoriei, penalității și dobînzii de întîrziere.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 15 martie 2007 a încheiat cu SRL „Arhibas” și CCL nr.223 contractul nr.003 privind participarea prin cotă la construcția complexului locativ din str. Sadoveanu, 30/5, mun. Chișinău și anume a apartamentului nr.48, cu suprafața de 64,85 m.p., amplasat în complexul locativ.

Conform pct.1.1- 1.3 și 3.2 din contractul menționat, Rogovei Radu s-a obligat să achite costul imobilului, iar SRL „Arhibas” s-a obligat să organizeze proiectarea, construcția și darea în exploatare a complexului locativ pînă la 30 decembrie 2008.

Susține reclamantul că, la 22 martie 2007 a achitat SRL „Arhibas”, în calitate de executor, suma de 125 397 lei din costul apartamentului nr.48 din str. Sadoveanu, 30/5, mun. Chișinău. Însă, pînă în prezent blocul de locuit din str. Sadoveanu, 30/5, mun. Chișinău nu este dat în exploatare și nici construcția acestuia nu a demarat.

La 03 noiembrie 2011, prin intermediul avocatului a înaintat SRL „Arhibas” somația privind rezilierea contractului nr.003 din 15 martie 2007 de participarea prin cotă la construcția complexului locativ și a solicitat restituirea, în termen de 7 zile de la data recepționării acesteia, a mijloacelor bănești achitate în baza contractului, precum și compensarea dobânzilor de întârziere și penalității cuvenite. Însă, cu toate că somația a fost recepționată de către pîrît la 07 noiembrie 2011, în termenul stabilit nu au fost efectuate careva achitări.

Consideră reclamantul că în legătură cu neexecutarea obligațiunilor contractuale din care motiv a fost reziliat contractul nr.003 din 15 martie 2007, SRL „Arhibas” este obligat să restituie veniturile realizate în baza acestuia, cu achitarea penalității pentru perioada de la 26 mai 2011 pînă la 21 noiembrie 2011.

La fel, susțin că imposibilitatea utilizării surselor financiare nu a permis de a obține dobînda corespunzătoare din circulația acestor surse solicitînd încasarea acesteia cu aplicarea art. 619 Cod civil în mărime de 9% peste rata dobînzii prevăzută la art.585.

Cere reclamantul, de a recunoaște reziliat contractul nr.003 din 15 martie 2007 privind participarea prin cotă la construcția complexului locativ din str. Sadoveanu, 30/5, mun. Chișinău, încheiat între Rogovei Radu, SRL „Arhibas” și CCL nr.223; încasarea din contul SRL „Arhibas” a sumei de 125 397 lei, penalitatea în mărime de 2 244,60 lei, dobînda de întârziere în mărime de 58 982,96 lei și cheltuielile de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 25 aprilie 2012 acțiunea a fost admisă, fiind reziliat contractul nr.003 din 15 martie 2007 privind participarea prin cotă la construcția complexului locativ din str. Sadoveanu, 30/5, mun. Chișinău, încheiat între Rogovei Radu, SRL „Arhibas” și CCL nr.223. S-a încasat de la SRL „Arhibas” în beneficiul lui Rogovei Radu datoria în mărime de 125 397 lei, penalitatea pentru perioada de la 26 mai 2011 pînă la 25 aprilie 2012 în mărime de 4 200 lei, dobînda de întârziere pentru perioada de la 31 ianuarie 2009 pînă la 25 aprilie 2012 în mărime de 67 585 lei și cheltuieli de judecată în mărime de 21 599 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2012 a fost respins apelul declarat de SRL „Arhibas” și menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 25 aprilie 2012.

La 11 februarie 2013 SRL „Arhibas”, în termenul prevăzut de lege, a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe în partea încasării sumei de 67 585 lei cu titlu de dobîndă de întârziere și emiterea în această parte a unei noi hotărîri de respingere a cerinței.

În susținerea recursului s-a invocat că, instanțele judecătorești au aplicat eronat normele de drept material și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată. În acest sens susține că, prevederile art.619 din Codul civil sunt aplicabile numai obligațiilor pecuniare și nu se aplică în cazul întârzierii obligației de altă natură.

Studiind materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de SRL „Arhibas”, a casa decizia instanței de apel și hotărîrea instanței de fond în partea în care s-a dispus încasarea de la SRL „Arhibas” în beneficiul lui

Rogovei Radu dobînda de întîrziere în mărime de 67 585 lei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărîri prin care cererea lui Rogovei Radu împotriva SRL „Arhibas” privind încasarea dobînzii de întîrziere de respins, cu menținerea în rest a hotărîrii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.442 alin. (1) CPC, judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, verificînd legalitatea temeiurilor invocate în cererea de recurs prin prisma legislației în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios și a circumstanțelor stabilite, consideră greșită concluzia instanței de fond, menținută de către instanța de apel privind încasarea dobînzii de întîrziere pentru perioada de la 31 ianuarie 2009 pînă la 25 aprilie 2012 în mărime de 67 585 lei, rezultată din interpretarea și aplicarea eronată a normele de drept material, ceea ce constituie temei de casare a hotărîrilor judecătorești în această parte.

Din actele cauzei s-a constatat că, la 15 martie 2007, Rogovei Radu a încheiat cu SRL „Arhibas” și CCL nr.223 contractul nr.003 privind participarea prin cotă la construcția complexului locativ din str. Sadoveanu, 30/5, mun. Chișinău și anume a apartamentului nr.48, cu suprafața de 64,85 m.p., amplasat în complexul locativ (f.d.7-8).

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău prin hotărîrea din 25 aprilie 2012, adoptată în pricină, a reziliat contractul nr.003 din 15 martie 2007 privind participarea prin cotă la construcția complexului locativ din str. Sadoveanu, 30/5, mun. Chișinău, încheiat între Rogovei Radu, SRL „Arhibas” și CCL nr.223, în legătură cu neexecutarea esențială a contractului de către SRL „Arhibas”, și s-a încasat de la SRL „Arhibas” în beneficiul lui Rogovei Radu sumei investită în construcția spațiului locativ în mărime de 125 397 lei, penalitatea pentru perioada de la 26 mai 2011 pînă la 25 aprilie 2012 în mărime de 4 200 lei și dobînda de întîrziere pentru perioada de la 31 ianuarie 2009 pînă la 25 aprilie 2012 în mărime de 67 585 lei, hotărîrea fiind menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău.

Reține Colegiul că, recurentul SRL „Arhibas” prin cererea de recurs a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe din 25 aprilie 2012 doar în partea încasării în beneficiul lui Rogovei Radu a sumei de 67 585 lei, cu titlu de dobîndă de întîrziere.

Conform art. 619 alin. (1) și (2) Cod civil, obligațiilor pecuniare (care au ca obiect prestația de a da o sumă de bani), se aplică dobînze pe perioada întîrzierii de 5% peste rata dobînzii prevăzută la art. 585, dacă legea sau contractul nu prevede altfel, iar în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobînda este de 9% peste rata dobînzii prevăzută la art. 585, dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Din sensul normei enunțate rezultă că, debitorul este obligat să repare prejudiciul cauzat creditorului ca urmare a neexecutării obligației pecuniare asumate. Prin obligație pecuniară se va înțelege acea obligație, în virtutea căreia debitorul este obligat, în baza unui contract sau a unei obligații extra contractuale prevăzute de Codul civil, să transmită creditorului bani, în sumă determinată sau determinabilă, adică utilizează bani ca mijloc de plată.

În circumstanțele indicate mai sus, raportate la prevederile legale menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră greșită concluzia instanțelor judecătorești privind încasarea dobânzii de întârziere prevăzută de art. 619 alin. (2) Cod civil pentru perioada de la 31 ianuarie 2009 până la 25 aprilie 2012. Or, obligația debitorului stabilită prin contractul nr. 003 din 15 martie 2007, încheiat între părți, nu constă în plata unei sume de bani.

Mai mult ca atât, în situația în care debitorul este în întârziere în legătură cu predarea unui bun, aceasta fiind o obligație în natură prevăzută de art. 622 din Codul civil, creditorul nu este în drept să pretindă dobânda prevăzută de art. 619 din Codul civil, care se aplică doar obligațiilor pecuniare ce se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de ale produce în condițiile legii.

Totodată, instanța de recurs menționează că, doar în cazul exercitării dreptului de rezoluțiune, contractul încetează și părțile sunt eliberate de obligația de a presta, urmînd să restituie prestațiile executate și veniturile realizate în condițiile prevăzute de art. 738 din Codul civil, iar obligațiile care survin pot avea și natură pecuniară, pentru întârzierea cărora se pot aplica dobînzii.

În acest context, Colegiul consideră că în cazul din speță sunt inaplicabile prevederile art. 619 Cod civil, iar instanțele de judecată, derogînd de la normele de drept material, eronat au dispus încasarea dobânzii de întârziere, din contul SRL „Arhibas” în beneficiul lui Rogovei Radu.

Astfel, reieșind din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost stabilite de către prima instanță și instanța de apel, însă normele de drept material au fost aplicate eronat și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către SRL „Arhibas”, a casa decizia instanței de apel și hotărîrea instanței de fond în partea în care s-a dispus încasarea de la SRL „Arhibas” a dobânzii de întârziere în mărime de 67 585 lei, cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri prin care cererea lui Rogovei Radu împotriva SRL „Arhibas” privind încasarea dobânzii de întârziere de respins, iar în rest hotărîrea primei instanțe se menține.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către societatea cu răspundere limitată „Arhibas”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2012 și hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 25 aprilie 2012 în partea în care s-a dispus

încasarea de la societatea cu răspundere limitată „Arhibas” în beneficiul lui Rogovei Radu a dobânzii de întârziere în mărime de 67 585 lei, și în partea casată se emite o hotărâre nouă prin care:

Se respinge pretenția lui Rogovei Radu împotriva societății cu răspundere limitată „Arhibas” privind încasarea dobânzii de întârziere.

În rest, hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 25 aprilie 2012, se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Vera Macinskaia

Tamara Chișca-Doneva

Ion Vîlcov

Valentina Clevadi